

Szerkesztési iroda:
Nagybcskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybcske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Nagybcskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 133. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 28 K
Félévre ——— 14 K
Negyedévre ——— 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Szombat, június 10.

Höfer mai jelentései.

Az orosz támadásokat visszaverjük.

Budapest, június 9. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.

Orosz hadszíntér:

Északkeleten a harcok tegnap hevesebbé váltak.

Kolhinál Novoalexiencától északra, Tarnopoltól északkeletre és Dnyaszter mellett orosz támadásokat az ellenség súlyos veszteségei mellett utasítottunk vissza.

A besszarábiai határon csend uralkodott.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Olaszországban tovább is előrenyomulnak.

Budapest, június 9. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.

Olasz hadszíntér:

Csapatunk az asiagói fensíkon elfoglalták a Monte Sissemolt és a Monte Meletától északra az alpiniektől erősen megszállott Monte Costa Umbertot.

Nehéz mozsaraink tűz alá vették a Monte Liset a primolanoi megerősített terület nyugati pánccélműveit. Az elfogott olaszok száma huszonegy tiszttel és ötszázötven főnyi légénységgel növekedett, a zsákmány 5 géppuskával.

Tengeri repülőink a portoguari, latisanai vasuti építményeket, Grado belső kikötőjét és egy tengeri repülő-állomást bőségesen bombázták, a szárazföldi repülőink pedig a schioi és piovenei pályaudvarokra dobtak bombákat.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Délkeleti hadszíntér.

Budapest, június 9. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés.

Délkeleti hadszíntér:

A helyzet változatlan.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A német főhadiszállás jelentései.

Nyugati hadszíntér.

Budapest, június 9. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, június 9.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Lihonsnál (Pernstől délnyugatra) tüzségünk felgyújtotta az ellenséges lőszerraktárakat.

A Champagneban a suipesi pályaudvaroknál ellenséges táborokat és csapatszállítmányokat vettünk tűz alá.

A Maas nyugati partján francia ütegek ellen valamint gyalogsági és teher gépkocsi osztagok ellen láthatóan szép sikereket értünk el.

A Maastól jobbra reánk nézve kedvezően folyik tovább a harc.

Az ellenségnek a thiaumonti, -berregi és a chapitrei erdő, valamint a Vaux erdő között nagy erővel intézett ellentámadásai súlyos veszteségek között omlottak össze.

A Vogézekben St. Diétől keletre aknarobbantásokkal sikerült nagyobb kiterjedésben összerombolni a francia árkokat.

Keleti és balkán hadszíntér.

Budapest, június 9. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától) Berlin, június 9.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Keleti hadszíntér:

A német csapatoknál nincs változás.

HIREK.

Évzáró az elemi iskolákban.

— A vizsgák sorrendje. —

Nagybecskerek, június 10.

A nagybecskereki állami elemi iskolákban az idei évzáró vizsgák sorrendje a következő:

a) *Az I. számú állami elemi népiskolában:* Június hó 19-én délelőtt 8 órákor IV. fiuosztály (volt törvénytörvény emeletén). Tanít Wéging István. Elnök: Mencer Lipót. — Június hó 19-én délelőtt 8 órákor I. A) osztály (Német-utcai olvasókör). Tanít Lovrics Antal. Elnök: Jeszenszky Nándor. — Június hó 19-én délelőtt 8 órákor II. B) osztály (volt törvénytörvény emeletén). Tanít Bakálovich Dóra. Elnök: Strosz Béla. — Június hó 20-án délelőtt 8 órákor I. B) osztály (Német-utcai olvasókör). Tanít Lovics Rózsa. Elnök: Krumeacker Ferenc. — Június hó 20-án délelőtt 8 órákor III. fiuosztály (a róm. kath. árvaházban). Tanít Szegfü Sándor. Elnök: dr. Annau Ernő. — Június hó 21-én délelőtt 8 órákor V. fiuosztály (rég. törvénytörvény emeletén). Tanít Láng Lőrinc. Elnök: Szávicz Sándor.

b) *A II. számú állami elemi népiskolában:* Június hó 19-én délelőtt 8 órákor IV. A) és IV. B) összevont osztály. (Kinizsy-utca 10. sz.) Tanít Liska Ferenc. Elnök: dr. Kovács Dezső. Június hó 19-én délelőtt 8 órákor II. összevont osztály (rég. törvénytörvény I. emelet, 5. ajtó). Tanít Fischer Mór. Elnök: Magyar Pál. — Június hó 19-én délelőtt 8 órákor I. egyes oszt. (Hunyadi-utca 4. sz.) Tanít özv. Jankovich Miklósné. Elnök: Szalay József. — Június hó 20-án délelőtt 8 órákor I. fiuosztály (Hunyadi-utca 4. sz.) Tanít Szabó Jolán. Elnök: Hausladen Mátyás. — Június hó 20-án délelőtt 8 órákor III. fiuosztály (Kinizsy-utca 10. sz.) Tanít Kaufmanné Hajnal Irma. Elnök: dr. Seinbach Béla. — Június hó 20-án délelőtt 8 órákor III—IV. leányosztály (rég. törvénytörvény I. emelet 5. sz.) Tanít Tollé Gizella. Elnök: dr. Perisits Zoltán. Június hó 21-én délelőtt 8 órákor V—VI. leányosztály (rég. törvénytörvény I. emelet 5. ajtó). Tanít: Tantestület. Elnök Mencer Lipót.

c) *A III. számú állami elemi népiskolában:* Június hó 19-én délelőtt 8 órákor: II. fiuosztály. Tanít Bányai Jakab. Elnök: dr. Pollák Győző. — Június hó 19-én délelőtt 8 órákor I. leányosztály. Tanít Streitman Jolán. Elnök: dr. Steinbach Béla. — Június 20-án délelőtt 8 órákor I. fiuosztály. Tanít Kiss Mária. Elnök: Mencer Lipót. Június hó 20-án délelőtt 8 órákor II. leányosztály. Tanít Borhy Zoltánné. Elnök: Szalay József. — Június hó 20-án délelőtt 8 órákor III. leányosztály. Tanít Dunai Lászlóné. Elnök: Haidegger Ödön. Június hó 21-én délelőtt 8 órákor III. fiuosztály. Tanít Szabó Bertalan. Elnök:

Strosz Béla. — Június hó 21-én délelőtt 8 órákor IV. fiuosztály. Tanít Hajdu Szilveszter. Elnök: Magyar Pál. — Június hó 21-én délelőtt 8 órákor IV. leányosztály. Tanít Borhyné, Dunainé, Kiss és Streitmann. Elnök Jeszenszky Nándor.

Kisegítő iskola. Június hó 20-án délelőtt 8 órákor IV—V. osztály. Tanít Büchler Hugó. (Ingyenes olvasóhelyiség, Vár-aljai-u. 9.) Elnök: dr. Haidegger Lajos. Június 20-án délelőtt 10 órákor II—III. osztály. Tanít Fejess Ilona. (Ingyenes olvasóhelyiség, Vár-aljai-u. 9.) Elnök: dr. Vátszits Endre. — Június 21-én délelőtt 9 órákor I. osztály. Tanít Hartig Albert. (Ág. h. ev. hitközség tanácsterme, Luther-utca 1.) Elnök: dr. Fialowski Béla.

— **Piros pünkösöd, véres pünkösöd.**

Másodszor köszönt ránk az idén a világháborúban piros pünkösöd napja. Valóságosan pirosan és tüzesen, olyan pirosan és tüzesen, hogy az egész világ attól ég és attól pirul. Nem szimbolikus pirosság ez s nem szimbolikus lángnyelvek röpködnek, hanem valóságos, rettenetes lángnyelvek s milliók kiömlő vére pirosítja be a földet. Bizony itt volna már az ideje, hogy az embereket megszállja a Szentlélek, fölvilágosítsa az elméket, megtisztítsa s föl-emelje a szíveket és lelkeket, a rettentő mélységből és sötétségből, ahová sülyedtek. Hát szálljon szét a Szentlélek világoszerzte fehér galamb képében s legyen az idén már a béke fehér galambja...

A keresztény világ a szokásos kegyelettel és diszszel ünnepli meg az idén is pünkösöd napját s a nagybecskereki róm. kath. plébánia-templomban holnap, vasárnap, meg holnapután hétfőn délelőtt 10 órákor ünnepi istentisztelet lesz.

A réformátus egyház pünkösöd első és másodnapján d. e. 10 órákor szintén tart istentiszteletet urvacsoaraosztással a ref. templomban, azonkívül Törökbeesen pünkösöd vasárnapján d. u. 4 órákor, Nagyerzsébetlakon pedig pünkösöd hétfőjén d. u. 4 órákor.

— **Adományok.** Glavas Milos aracci lakos 100 koronát, Weismann Lajos örvetető, szárcsai lakos, (jelenleg a M. kir. 7. hv. potzlj. lábbadozó osztágnál) és Léhmann Jakab nagybecskereki lakos, (jelenleg Versecen a lábbadozó osztágnál) 50—50 koronát adományozott az „Országos vöröskereszt-egylet nagybecskereki fiókjának.

— **Uj polgári iskolai tanárnő.** Szalay Margit, Szalay József nagybecskereki ev. ref. lelkész leánya az Erzsébet leányiskolában polgári iskolai tanárnői oklevelet nyert.

— **A második tündérest.** Tegnap este megismételték a Messinger-intézet növendékei azt a szép előadást, amelyről tegnapi lapunkban már elmondottunk mindent. Mi is csak

ugyanazt ismételtük a tegnapi előadásról, amely szintén telt ház előtt fenyves sikerrel folyt le.

— **A 12. gyalogezred jótékony népnepélye.** A cs. és kir. 12. gyalogezred f. évi június hó 18-ikán d. u. 5 órákor a kolini csata évfordulója alkalmából az ezred zenekarának közreműködésével Nagybecskereken a vásártéren nagyszabású népnepélyt rendez, amelynek jóvedelmét részben a nagybecskereki árvák hadialapja, részben pedig a 12-ik gyalogezred rokkontalapja javára fordítja. A népnepély műsorán szerepelnek a következő számok: katonazene, 12-es bakánóták, focibámulás, karikadobás, céllövészet, versenyfutás, kötélhúzás, zsákfutás, akadályverseny, Mokány Péter glédája, Göre Gábor bíró ur behívása katonáékhoz, büvészmutatványok, tombola, gyorsborotválás, gyorsfényképészet, hazafias nóták, négerüteg. Szerencsejósító, muzeum, szabad színpad (több számmal), harcászati gyakorlat, világposta és végül tüzijáték. Hűsítő italokról, valamint ételekről különböző sátrakban gondoskodnak. Belépődíj 1 hely 1 kor., második hely 50 fillér, katonáknak 40 fillér. Felülfizetéseket a jótékony célra való tekintettel köszönettel fogadják. Jegyeket előre lehet váltani Almássy és Szepesy könyvkereskedésében. Ugyancsak köszönettel fogadják adományokat a tombolához és világpostához, amely adományokat a III. század irodájába (Dungyverszky-féle sörgyár, Petőfi-u.) kéri küldeni.

— **A Vöröskereszt-egylet Péter-Pálnapi gyűjtése.** A Magyar Vöröskereszt-Egylet, amely a legnagyobb kiegészítő szerve a hadseregnek, beszámolóval és kérés szóval fordul a közönséghez. Beszámolóval, mert érzi, hogy számot kell adnia majdnem 2 éves háborús működéséről azoknak, akik bőségesen támogatták, de egyúttal kérés szóval is, mert a hosszú háború határtalan feladatok elé állította és ha csak működését korlátozni nem akarja, kénytelen a közönség újabb áldozatkészséghez fordulni. A Magyar Vöröskereszt-Egylet mintegy 2000 kórházban 100.000 beteget ápol egyszerre és pedig több mint 1.000.000 katonát részesített ápolásban. Fenntartja a tudósító irodát, mely a harcstéren levő katonák hollétéről ad értesítést, a hadifoglyokat gvámolító és tudósító hivatalt, közvetíti a harcstéren

Védjegy.

„MODIANO-CLUBSPECIALITÉ szivarkahüvelyek.”

Figyelmeztetés!

Mint hogy hasonló megjelölésű hüvelyek kerültek forgalomba, tisztelettel figyelmeztetem a cigarettázó urakat, hogy a Modiano-féle Clubspecialité hüvelydobozokon mindig rajta van a „védjegy”:

az újságot olvasó és cigarettázó ur.

Halász Ferenc

a Modiano-gyár vezérképviselője.

Főraktár: STRELINGER MÁRK m. kir. dohánynagy- és különlegességi árudájában.

levő katonák részére az adományokat, anyagilag támogatja a sebesült és beteg katonákat, valamint a harcban elesett hátramaradt családtagjait. Sebesült katonákat szállít a hadszíntérről, mely célra 9 kórházi vonat áll rendelkezésre. Továbbá szállítja a sebesült és beteg katonákat a vasúti és hajóállomásokról a kórházakba. A hadszínterre küldött a vonatokon kívül 165 sebesültszállító kocsit, 23 társzeret, 300 hordágyat és hordszéket. Egy 200 ágyas tábori kórházat, tábori kápolnával tábori raktárakat és fiókraktárakat állított fel. Hivatásos és önkéntes ápolókat engedett át szolgálattételre a kórházaknak. Azonfelül kórházat állított fel Szófiában és Konstantinápolyban is. A jövő programjai még nagyobbak, hiszen a háború csapásai nem szüntek meg, sőt ellenkezőleg, a hosszú háború fokozta annak a társadalomra gyakorolt hatását. Hogy a Vöröskereszt Egylet hivatásának a jövőben is megfelelhessen, kéri a közönség aldozat-készségét. Péter és Pál napja, június 29-ike a Magyar Vöröskereszté. Gyűjteni fognak ezen a napon az ország minden részében, az Alföldön, a hegyek bércein, a dombok vidékein, gyűjteni fognak e napon a templomokban, a hivatalokban, a városokban és utcákon, gyűjteni fognak mindenütt, ahol a magyar szent haza érzése él és ahol ezért áldozni adó becsületes emberek vannak és reméljük, hogy nem fog kitérni a gyűjtés elől senki, mert lehetetlen, hogy egy ember is legyen, aki megtagadja filléreit a sebesült katonák, a háború borzalmai által sújtott esdeklődőktől. Már pedig a Péter-Pál napi gyűjtés minden egyes filléré a sebesülteknek, a nyomorgóknak jut, mint egy ember fog Magyarországot egész népe ezen a napon áldozni és azt, amit az ad, tulajdonképpen nem a Vöröskeresztnek adja, a Vöröskereszt Egylet csak az ut, amelyen az adományok a legszentebb célhoz jutnak. A Vöröskereszt Egylet ezton is kéri a jólelkű, emberbarát és a nagy idők nagy kötelességei elől kitérni nem akaró embereket, tegyék ünneppé a Péter-Pál napot, hogy késő unokák is megemlékezve e napról, azt olyanok lássák, ami dícsőséget és becsületet szerez a mai kornak.

A Városi Mozi ünnepnapjai. A Városi Mozi mai, valamint pünködsi előadás igazi ünnepnapjai lesznek a mozgófényképek híveinek. Ma szombaton egy nagyszabású filmet, Kiss József *Simon Judit*-ját látjuk majd megelevenítve a vásznon s jeles magyar színészek művészi játékában vonul föl előttünk Simon Judit tragikus históriája.

Pünkösd vasárnapján és hétfőjén a modern filmtechnika szencióját, a legújabb és legkiválóbb filmdrámákat mutatja be a Városi Mozi és pedig vasárnap egy magyar filmet, „A havasi Magdolna” Berky Lillivel a címszerepben, hétfőn pedig Mária Carmi alakításában „Az örök homály” című nagy drámát. Szóval a közönségnek bő része lesz az ünnepnapok alatt nemes szórakozásban.

NESTLÉ FELE
CSESEMŐK GYERMEKISZT
 gyermekek és lábadozók legjobb tápláléka gyomor- és bélbetegségek után.
 Mindenkor kapható.
 Próbadozt és tanulságos orvosi könyveket a gyermeknevelésről teljesen díjtalanul küld a Nestlé-féle Gyermekiszt társaság, Wien, I., Biberstasse 33e.

A Torontálvármegyei Közművelődési Egyesület háborús kulturmunkája.

— Az egyesület beszámolója elmúltévi tevékenységéről. —

IV.

Az egyesület egyéb munkássága.

Mindezen kívül egyesületünk nem mulasztotta el a háborúban sem egyéb kulturális teendőit s ezekben igyekeztünk belekapcsolni a háborúval kapcsolatos új gondolatokat is.

Mint rendszeren, a lefolyt évben is több száz könyvet osztottunk ki a vármegye különböző népiskoláiban vizsgai jutalmakul a magyar nyelv tanulásában kiváló eredményt fölmutató tanulók között. A lefolyt évben 300 koronát fordítottunk erre a célra s mintegy hétszáz könyvet osztottunk ki 34 iskola tanulóinak között.

A könyveket a következő iskolákban osztottuk ki:

A három nagybecskereki áll. elemi, a nagybecskereki iparosinas-, leánytanonc-, az ernőházi, torontáltordai, szécsénfalvai, felsőmuzlyai, bocsári, rezsóházi, németéskai, gyertyámosi, magyarpadéi, kizombori, nagyszentmiklósi, törökkanizsai, jánosföldei, alibunári, nagyjécsai áll. elemi, a bókai, bégaszentgyörgyi, billéi, sándorházi, tamaslakai, beodrai, farkasdi, mejenezei, alsóitbebi és valkányi községi elemi, a bogárosi és perjámos-haulikfalvai róm. kath. hitfelekezeti, a valkányi és padéi gör. kel. elemi iskoláknak.

A Karátsonyi, Révay, valamint a Nemzeti Kaszinó alapítványainak kamatait az alapítványok rendelkezése szerint a nagybecskereki községi főgimnázium, valamint az állami felső kereskedelmi és polgári iskola tanulóinak jutalmazására fordítottuk. Azonkívül több iskolában *Karátsonyi jutalmakat* osztottunk ki a tanulók buzdítására.

Résztvett egyesületünk szerény anyagi erejéhez mérten teljes erővel a *hadikölcson* aláírásában s a három hadikölcsonre huszezer koronát jegyeztünk egyesületünk tőkéjéből, ami vagyónunk két-harmadrészét teszi.

Foglalkoztunk a *sebesült analfabéta katonák oktatásával* is s a nagyszentmiklósi kórházban a tanfolyam a nagyszentmiklósi tantestület buzgó tagjainak munkálkodásával szép eredménnyel sikerült. Irószerekkel, könyvekkel támogattuk a nagybecskereki katonai üdülőtelepen szervezett analfabéta tanfolyamot is.

Az Országos Közművelődési Tanács átíratára a káros filmek ügyét is tárgyaltuk. Teljesen osztottuk a Tanácsnak abbéli felfogását, hogy az ifjúságra s az erkölcsi életre káros mozifilmeket meg kell cenzurálni. A cenzurát azonban a helyi hatóságokra, nevezetesen a rendőrhatóságokra nem lehet bízni, mert egyrészt egyes rendőrtisztviselőknek ehhez esetleg nincs meg a kellő ítélőképességük, másrészt technikailag is kivihetetlen és céltalan. A mozifilmek cenzuráját országosan központilag kell intézni, még pedig úgy, hogy a mozgófényképvállalatok egyáltalán hozzá se jussanak a rossz filmekhez. Vagyis a filmgyárak és filmkölcsonzők előadási anyagát kell megrostálni s csak a jó anyagot átbocsátani az előadások számára. Ezt egy országos központi pártatlan irodalmi szakbizottsággal kellene elvégezteni, amelynek munkájában és ítéletében megnyugodhatik mindenki. Ilyen értelemben föliratot intéztünk a kormányhoz s egyben kértük, hogy a kormány, illetőleg az állam maga készíttes-

sen az ifjúság és a nép számára ismeretterjesztő filmeket, amelyeket bocsásson akár ingyen, akár a legmérsékeltébb áron a mozgófényképszínházak rendelkezésére.

A lefolyt *őszi és tavaszi színiévadban* a lábadozó sebesült katonák, valamint a munkások részére a színtársulat igazgató-ságától *ingyen karzati jegyeket* eszközöltünk ki az elmúlt esztendőben is s minden előadásra 15 darab, összesen mintegy ezer darab ingyen jegyet osztottunk ki a sebesültek s az itthon maradt munkások és munkásnők között, akik egyesületünk révén díjtalanul jutottak színházi előadás-hoz.

Gondoskodásunk tárgyát képezte a *háborús gyermekkertek* ügye is, amelyben a fölvidéki Magyar Közművelődési Egyesület indított mozgalmat azzal a cézzal, hogy a háború alatt a gyermekeket a községekben gyűjtsek össze s megfelelő helyen gondozzák és foglalkoztassák a gyermekeket, míg édesanyjuk munkában van. Torontálvármegyében ezirányban minden megfelelő intézkedés megtörtént olyformán, hogy a vármegye összes óvodáit reggel hat órától este nyolc óráig nyitva tartják s a munkában levő anyák gyermekei itt felügyelet alatt vannak s gondozásban részesülnek.

A *Nagybecskereki Zenekedvelők Egyesületét* évi 200 korona segélyvel, több vármegyebeli iskolát ismeretterjesztő előadások népszerűsítésénél *retitógép beszerzésével* támogattuk, a „Nemzeti Aldozat-készség” szobrára egy pikkelyes lemezt váltottunk egyesületünk föliratával s mindezek mellett, ugy mint eddig, az elmúlt évben is résztvettünk a *hazaifias ünnepek rendezésében* és támogatásában s így folyó évi március hó 15-én nagybecskereki szabadliceumunk rendezett nagyszabású ünnepélyt.

A jelentést az egyesület anyagi erőforrásainak fölsorolása fejezi be s a következő szavakkal végződik:

Ezekben elmondtuk mindazt részletesen és hűen, amit az elmúlt évben Egyesületünk a magyar nemzeti kultúra érdekében dolgozott. Csak apró kaviesszemek talán ezek, de úgy érezzük, hogy nem hiábavaló munka s hogy tevékenységünkkel sikerült erősíteni azokat az oszlopokat, amelyeken a ma rettenthetetlen kitartással küzdő magyar nemzet ereje nyugszik s amelyeken a jövődő boldog, virágzó Magyarország fölépül.

(Vége.)

LEGUJABB.

— Reggel érkezett távirataink. —

A németek újabb sikere a tengeren.

Budapest, jun. 10. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott távirata. A Wolf-ügynökség jelenté Brüggeből:

Június 8-ikán reggel a flandriai partoknál nagy távolságból tüzérharc volt német előörsi naszádok s ellenséges monitorok és torpedórombolók között. Több sortüzünkről megállapított, hogy találatokat ért el. Az ellenség erre Dün-

Szombat, június 10-én két előadás d. u. 6 órakor félhelyárral és este 9 órakor rendes helyárral.

Simon Judit.

Nagyhatású dráma 5 felvonásban.

Vasárnap, 1916 június 11-én négy előadás a 3 és 7 órai félhelyárral, az 5 és 9 órai rendes helyárral lesz megtartva.

HAVASI MAGDOLNA.

Színháték négy felvonásban. Főszereplők: Berky Lili és Várkonyi Mihály. Azonkívül a gyönyörű kíséző műsor.

Hétfő, 1916 június 12-én négy előadás, a 3 és 7 órai félhelyárral az, 5 és 9 órai rendes helyárral.

Az örök homály.

Dráma az élet mélységéből 4 fejev., a főszerepben a világhírű művésznő Carmi Mária. — Azonkívül a nagyhatású műsor többi ujdonságai.

Városi Mozi

a városi színházban.

tiszte-
ano-íéle
enc
viselője.

kirchen irányában visszavonult. Délután egy francia repülőgépet lelőttünk. A bennülőket buvárhajónk megmentette s kikötőbe szállította.

Halálra ítélt hazaáruló cseh reichsrathi képviselők.

Budapest, jun. 10. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott jelentése. A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből:

Dr. Kramarz Károly, dr. Rasin Alajos reichsrathi képviselők, Cerinka Vince a Narodni Listy titkára és Zamazal József könyvelő ellen olyan gyanujelenségek merültek föl, amelyek szerint a katonai büntető törvénykönyv 321 szakasza szerinti minősülő kémkedés büntetést követtek el. Ellenük bünvádi eljárást indítottak, amely 1915 október 6-ikán kezdődött. Az ítéletet most június 3-ikán hozta meg a bíróság s valamennyi vádlottat a vád értelmében bűnösnek mondotta ki kémkedés, hazaárulás, az állam fegyveres ereje elleni bűncselekményben és ezért mindannyiukat halálra ítélte. A védők semmisségi panaszt jelentettek be a legfőbb Landwehr bíróságnál.

Ötvenhat entente hajót pusztítottunk el májusban.

Budapest, jun. 10. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott távirata.

Mint Bécsből jelentik, magyar, osztrák és német buvárhajóktól, valamint aknáktól májusban ötvenhat entente-hajó pusztult el 118.200 tonnatartalommal.

Egy pilótánk sikere.

Budapest, június 10. A „Torontál” eredeti távirata. Saját tudósítónk cenzurázott távirata.

Mint Czernovitzból jelentik, Gruber őrmester tegnap Toporoutz és Rance között a harmadik ellenséges repülőgépet lőtte le, amelynek pilótája meghalt.

Yes-szappan

Ara 3 korona.

Legtökéletesebb és legkellemesebb illatu pipere-szappan, mely minden háztartásban nélkülözhetetlen. — YES PUDEA 1, 3, 5 korona dobozonként. — YES EREM 3 korona tégelyenként.

Mindenütt kapható!

Magyarországi főraktár:

ERÉNYI BÉLA Diana gyógyszerháza
Budapest, Károly-körút 5.

Nyilttér.

E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Magyarországon bevált a harotóren küzdőknél és általában mindenkinél mint legjobb

fájdalomesillapító bedörzsölés

meghülés, rheuma, köszvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. kapszici compe.

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Üvege K -80, 140, 2--

Kapható gyógyszerházakban vagy közvetlenül az „Arany oroszlánhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerházaiban, Prága I, Elisabethstr. 5. Napenkénti szétküldés.

Stájerországi gyógyintézet.

Rohitsch-Sauerbrunn

Kiváló gyógyhatás gyomor- és bélbajoknál, köszvény, szivbajdabetes és idegességnél. Gyönyörű kirándulások. Valamennyi vendéglő különösen a svájci tejelde teljes üzemben. Gyorsvonati összeköttetés minden irányban. Prospektust küld és bővebb felvilágosítást nyújt

a fürdőigazgatóság.

HIRDETÉSEK.

Csodás hatású arcszépítő és finomító

A VILÁGHIRŰ FÖLDES-féle

MARGIT
CRÈME és SZAPPAN

A Margit-crème zsirtalan, ártalmatlan, rögtön szépít. Ara 120 K.

A Földes-féle Margit-szappan pár nap alatt lemossa a szeplőket, májfoltokat s megszüntet minden bőrbaját. Ara 120 K.

6 koronás rendeléseket bérmentve küld

FÖLDES KELEMEN
gyógyszertára Aradon.

Kapható minden gyógyszerházban, drogeriában és illatszerekkereskedésben.

EGYEDÜLI KÉPVISELŐNEK

bármely helységben kerestetik egyén (hadi rokkant is) dohánytőzsdék, papir- és vegyeskereskedések bejárására, látkepés-, műpostalapokkal. Magas állandó kereset. 10 drb szép mintalap-választék 5 korona. Utánvét.

ERES KUNSTVERGAB
Wien, VIII., Albertstrasse 39.

Törvényes védjegy szabadalom.

Jótállás az irtás tökéletes eredményeért. =

Reitter Oszkár nagybecskereki fajharomfi tenyésztőnek találmánya a

Patkánin főülmi eddig ismert mindenféle patkányirtó szert, (nem mérge) emberre, állaira cseppet sem veszélyes. 1 doboz ára 2 korona, mely elég 120-150 patkány biztos kiirtásához.

smertető leírást, melyben le van írva, hogy különféle nagyságu gazdaságban hány doboz használandó a teljes kiirtáshoz — kérésére ingyen küldök. — Torontalmegyében kizárólag kapható: **BERÉNYI BÓDOG** vaskereskedésében Nagybecskerek. Telefon 2—23. (247—50.86) **BIZTOS ÉS TÖKÉLETES IRTÁSÉRT JÓTÁLLAS!**

Gyufaeladási árak.

Vasárnap, 1916 június hó 11-től kezdve alanti cégeknél lesznek árusítva:

Svéd gyújtók	K 3'10	100 dobozonként
Kénes gyújtók svéd dobozban	K 3'10	100 dobozonként
Kénes gyújtók csomagokban	K 4'25	100 csomagonként
Mikadó és rózsaszalon gyújtók	K 4'25	100 csomagonként

Feltételek:

viszonteladóknak kicsinyben

a svéd gyújtókat	4 fillérenél drágábban,
a kénes gyújtókat svéd dobozban	4 fillérenél drágábban,
a kénes gyújtókat csomagokban	5 fillérenél drágábban,
a mikadó és rózsaszalongo gyújtókat	5 fillérenél drágábban

nem szabad a fogyasztó közönségnek eladni. Azon viszonteladó, ki a gyufákat fenti áraknál magasabban árusítja, kiteszi magát nem csak az árdragítási vezélynek, hanem alanti cégektől kiszolgálva nem lesz.

Nagybecskerek, 1916 június hó 11.

Özv. Guttman Jakabné és Fia, **Fleiner Aladár,** **Prandell Rezső,**
Fendler József, **Deutsch Márton,** **Strelinger Márk.**

főtőzsde

Ajánlok

férfi box füzös cipőt, magasszáru női cipőt, ugy szintén gyermek cipőket is napi ár mellett.

Ezenkívül sikerült lebélyegzett német gyártmányu blank bőr talpdarabokat beszerezni, amit olcsón becsáthatok a nagyérdemű közönség rendelkezésére. Üzletemben egész és fél talpbőrök kaphatók s egyben elvállalom fél talpak fölverését. És pedig:

Férficipőkre 12 koronáért, női és leánycipőkre 10 kor. Fél fatalpalás 5 kor. 50 fillér.

KÖNYA FERENC

Első nagybecskereki papucs és lábbeli gyár.

1 darabos mész

azonnali szállításra valamint júliusi szállításra, továbbá mint különlegesség:

oltott mész

préselt állapotban azonnal szállítható waggonszállítmányban minden állomásra a legolcsóbb napiarakon.

Hasonlóképpen ajánlok: legjobb minőségű kokszt, porosz-sleziai, darab, kocka és díszeset valamint briketet a csépléshez waggonszállítmányban.

(1015-3.1) **Elek Eckstein) József**
Nagybecskerek. Dungserszky palota.

A városi villamműnél egy

irodaszolga

kerestetik azonnali belépésre.

Jelentkezni lehet a

villanytelepen.

(1015-2.1)

Dunkel V. K.

Felső magyarhoni első parkett-gyár
részvénytársaság
Kassán.

Ajánlja kitűnő tölgyfából készült sokszorosán kitűntetett

parkettáit,

ugynevezett amerikai, tömör és berakott kockáit jutányos árak mellett. Nedves lakásokba ajánljuk aszfaltba rakott parkettáinkat. A lerakás kívánatra gyári lerakók által a legpontosabban történik

Rajzminék díjmentesen.
Nagyban való kivitel mindfélé.

Van szerencsém az igen tisztelt hölgyvilágnak szíves tudomására hozni, hogy bécsi házamtól a legújabb

Modell-bluzok

Crope de Chine-, gaze-, etamin-szövetből megérkeztek és megfelelő árakon kaphatók

Angol szabású kosztümek, selyemkosztümek, valamint tavaszi- és nyári ruhák műhelyemben legmodernebb kivitelben, mérték után szabott megrendelésre készíttetnek

Kitűnő tisztelettel

Wehner Anna
nőruha-terme

878-264

Kinizsi-utca (Club-kávéház)

XXXII-ik magyar királyi játékonycélú államsorsjáték.

Ezen pénz-sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótékony célokra fog fordítani. Ezen sorsjátéknak összesen 14885 nyereménye van, melyeknek összes értéke 475.000 koronára r g készpénzben.

Főnyeremény 200.000 korona készpénzben.

Továbbá:		
1 főnyeremény		30.000 K készpénz.
1	"	20.000 " "
1	"	10.000 " "
1	"	5.000 " "
5 nyeremény	à 1000 K	5.000 " "
5	"	500 " "
10	"	250 " "
20	"	200 " "
40	"	150 " "
100	"	100 " "
200	"	50 " "
2500	"	20 " "
12000	"	10 " "

148-5 nyeremény összesen 475.000 K készpénz

Huzás visszavonhatatlanul 1916. évi június hó 15.én.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek az összeg előzetes beküldése mellett a magyar kir. lottójövedéki igazgatóságtól Budapesten (Vámpalota) portómentesen küldetnek, ezenkívül kaphatók va amennyi posta-, adó-, vám-és sóhivatalnál az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohánytözsében és váltóüzletben. Játéktervet ingyen és bérmentve küld

A magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Malomtulajdonosok figyelmébe!

Ajánljuk saját készítményű, nagy teljesítő-képességű, mindenütt fényesen bevált

'RADIÁL'

SZITÁINKAT,

amelyek teljesen pótolják a szikszitákat és — kevés helyet foglalnak el. Szállítunk —

teljes malomberendezéseket, gazdasági malmokat, motorokat, gőzgépeket

és mindennemű műszaki cikket teljes szavatosság mellett. Evállalunk továbbá mindennemű malommunkákat, javításokat és szereléseket.

Kovács és Társa,
Budapest, VI., Kmetty-u. 15.

A kiütéses tifusz

terjesztői a ruhátelek. Az „Orvosi Heti ap”-e-ik száma közli, hogy két buzgó orvos 120 sábesült ruhájából 16 liter teit gyűjtött össze. Ha örök háttára akarja kötelezni a harctéren lévő hozzártatózókat, úgy azonnal küldjön neki feltétlen biztos hatású

SANITÉC-tetűport és SANITÉC-kenőcsöt,

mert ez nemcsak a tetvek és fégék borzalmaitól szabadítja meg egy csapásra, hanem a kiütéses tifuszt is távolítja tőle. Kapható minden gyógyszárban és drogeriában, labori csomagolásban (csak a címet kell ráírni: 1 koronáért. Ahol nem volna kapható, oda 3 csomagot utánvéttel küld: Auber gyógytára, Mohács.

üzleti, anyagcsereforgalmi-bántalmaknál és gyermekekneél

LIPIK

64 C° radióaktív jódos hév- és iszapfürdői felülmulthatatlan gyógyhatásuak.

Összes intézmények üzemen. Prospektus kívánatra. Fürdőigazgatóság.

Körülbelül 45 darab új gyermeknadrág, kabát és mellény

vehető árverésen 1916. június 14-én. Közlebbi információt ad Dr. Anuica Aurél ügyvéd Nagybecskereken, József főherceg utca 6 szám alatt.

(1019-8.)

Magyarország legszénsavdusabb szénsavas, sós, vasas, radioactiv forrásai.
Moorfürdők. Hídegvizgyódmód.

Buziástfürdő

Elsőrangú szivgyógyfürdő

Természetes, szénsavas, sós, radioactiv fürdők.

Női bajoknál.

Hólyag-, vesebajok, köszvény, csuz, idegbántalmaknál

Szivbajoknál.

Billentyűhibák, szivizom gyengesége, érlemszesedés, ideges szivbajok.

Háboru okozta utóhajoknál.

Lőtt vagy szurt sebek után fellépett hűdések, izületi bajoknál, gyengeségi állapotoknál.

Ivókura. Diétás konyha. Zanderintézet. Röntgen- és gyógyvegyészeti laboratórium.

Fürdőidény: majus - október. — A fürdővendégek kifogástalan ellátásáról (jó kenyér, mérsékelt árak) gondoskodva van.

Hivatalos fürdőorvos:

MAHLER GYULA dr.

Részletes prospektussal szolgál:

Muschong Buziás gyógyfürdőjének igazgatósága.

Buziáson fürdőorvosi gyakorlatot folytatnak:

BIASINI J. dr., PORUTIU R. dr., SCHOPF J. dr., SUGAR R. dr., GLASS R. dr. urak.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.-Francia bizt. társ. József fkg-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Alt.) Árpád-u. 21.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és fodrász:

Ikity Dnsán, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Gottmann Jakabné és fiai, Kültel

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 2.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.

Mesznik R. özvegye, Hunyadi-utca.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Fényképész:

Oroszy Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis É., Megyeház-utca, a m. kir. posta-
épülettel szemben.
Tóth József, Hunyadi-utca.

Fogműterem:

Buzolich József, Hunyadi-utca.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Háló, kötéláru kereskedés:

Konkoly Róza I. és Testvérei, József Fő-
herceg-utca 5.

Kalapkészítő:

Andresz A., Főtér, Bauer-ház.

Kalapraktár:

Sindelás Béla, Hunyadi-utca.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműáru-, rövidáruüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-
szállodával szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társa.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézimunkauzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-utca.

Sirkóraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferencz József-
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-
utca.

Szeszgyár:

Lukács és társa, Kültelek.
Schwirtlich Alajos, Aradáci-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Uridivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasúti vendéglő.
Magyar Király sörszernak.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Rémisng Mátyas, Otthon sörszernak.
Tóth és Noriszán, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Hirdetéseket

jutányos árérti közösi

Torontál

pol. napilap kiadóhivatala.